

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ resignatio confidentialis simonia sit. punct. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Man. Rodrig. *gg. regul. tit. 9. c. 6. art. 7. Gab. Vasq. l. 2. c. 2. disp. 156. n. 43. & Lorca disp. 20. de legibus.*

9. Solum est difficultas; an resignans liberè beneficium in manibus ordinarij, & ab illo supplicans, ut alicui certæ personæ beneficium conferat, vel ea intentione resignans, faciat contra dictam constitutionem: dicitur enim ibi: Caveant autem Episcopi, & alij prædicti. Itemque omnes electores, præsentatores & patroni tam Ecclesiastici, quam laici quicumque sint, ne verbo quidem, aut nutu futuri in huiusmodi beneficiis, & officiis successores ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de iis assumendis promissio inter eos, aut intentio quâlibet intercedat. Prohibetur ergo quælibet designatio, & intentio inter conferentem, & resignantem de dando beneficio certæ personæ. Respondet Suar. *lib. 4. cap. 35. num. 17.* prohiberi quidem resignationem factam cum intentione manifesta conferenti, ut de ut certæ personæ, etiam si pactum non interueniat: & consentit Man. Rodrig. *tit. sum. cap. 60. num. 1.* cum glossa in c. part. 1. verbo *dimittere* *verf. dum tamen suis terminis sit contenta, de officio delegati.* Gomez in Rubr. de *trienali possessore, questione decima sexta num. 3. & 4. Rebuff. in praxi benef. de resignat. pura, in princ. & in capis. de resignat. conditionali: num. 4.*

10. Ego verò dicendum existimo cum communiori sententia non esse simoniam, nec prohibitam resignationem factam coram ordinario ea intentione, spe ac supplicatione, ut deur certæ personæ, modo tamen non deducatur in pactum ita Nauar. *sum. c. 23. num. 107. & consil. 11. & 38. de Simonia Petr. Gregor. de benef. c. 28. n. 7. Ioann. Gutier. canon. 99. lib. 2. q. 23. n. 75. Azor. lib. 7. cap. 21. q. 3. & cap. 27. q. 6. Flamin. Parisius lib. 12. de resignat. quest. 6. à numer. 3. Garcia. 11. part. de benef. cap. 3. num. 161. & alij innumeri ab eisdem relati. Dicunt enim ij doctores præcipue Nauar. *consil. 38. num. tertio. Flaminius supra, & Garcia supra num. 184.* in supradicta constitutione solum prohiberi resignationem, & intentionem in conuenientem tacitam, aut expressam deducam.*

11. Pro maiori intelligentia superioris doctrinæ infero. Primo non habere locum coram ordinario resignationes reciprocas, sed esse, & puniri ut *Simoniacas.* Resignationes reciprocas voco illas, in quibus resigno beneficium meum in fauorem tu nepotis, & tu in fauorem mei resignas: nam licet ibi quædam permutatio videatur adesse, est tamen mixta cum resignatione in fauorem, quæ ordinarij omnino est prohibita, ut ex dictis constat, & tenet expressè Lessius *lib. 2. de iustit. cap. 35. dub. 14. num. 87.* Suarez *lib. 4. cap. 35. num. 18.* Flamin. Parisius alijs relatis *de resignat. lib. 14. quest. 4. n. 3.* Idem est dicendum de renouatione triangulari: v. g. Renouo meum beneficium Petro, ut Petrus renouet suum Paulo, & Paulus suum mihi, fieri enim potest, ut beneficium meum sit commodius Petro, & Petri beneficium Paulo, & Pauli beneficium mihi. Quod autem hic interueniat simonia probatur, ex *cap. tua nos de Simonia cap. fin. de Pænit. vbi in beneficiis omnis pactio, omnique conuentio debet omnino cessare, quando de iure non inest, sed in permutacione supradicta est pactio obligans ad id quod de iure non inest. Nam primus obligat secundum, ut resignet in fauorem tertij, & secundus tertium, ut resignet in fauorem primi: & ita tenet Nauar. *lib. 5. consil. consil. 22. de Simonia. Flamin. de resignat. lib. 14. quest. 7. num. 63. Lessius libro secundo, cap. 35. dub. 14. numero octagesimo octauo, Suarez libro quarto, cap. 35. numero decimo octauo, Garcia multis relatis 11. part. cap. 4. numero vigesimo primo.* Aduertit tamen Lessius, & Suar. censet probabile; esto hæc resignationes fieri non possint coram ordinario, posse tamen duplici permutacione fieri, ut si ego permutem meum beneficium cum beneficio Petri, & habito beneficio Petri permutem cum Paulo: sic enim Paulus habebit beneficium Petri, quod sibi est commodum, & Petrus meum, quod sibi est commodum, & ego Pauli, quod commodum mihi.*

12. Secundò infero; an valeat resignatio à te facta coram ordinario in fauorem tertie personæ sub titulo permutacionis, cum tamen illa tertia persona nullum habeat beneficium permutandum. Et respondeo cum communiori sententia non valere ex vlla parte: ita expressè Lessius *lib. 2. cap. 34. dub. 16. num. 100. Azor. lib. 7. cap. 29. quest. 16. & cap. 30. q. ultim. Suarez libro quarto, cap. 35. num. 20. Garcia 11. part. de benef. cap. 4. numer. 10.* & ratio est; nam si tu cognoscis alium non habere beneficium, non intendis permutare, sed resignare in fauorem, quam tamen resignationem, nequit ordinarius admittere: si tu bona fide renuncias, putans alium habere beneficium permutandum, decipieris grauitet, & error dat causam contractui, ac proinde reddit illum irritum, & nullum. Video tamen Rebuff. in *praxi. quest. de permutat. num. 14. & 15.* sentire validam esse renouationem, & collationem, posse tamen resignantem verum beneficium agere, ut sibi permutatio adimpleatur, vel ut sibi reddatur beneficium, quod renouauit. Sed quod diximus est tenendum.

13. Tertio infero posse ordinarij iuxta probabilem sententiam

admittere renouationem simpliciter factam de beneficio cum reseruatione pensionis, quia secundum probabilem sententiam superiori puncto tractatam potest ordinarij ex causa imponere beneficium pensionem: sed quia probabilius est ex recepta consuetudine, & stylo curiæ non posse Episcopum pensionem imponere, ea de causa neque potest beneficij renouationem admittere cum illa reseruatione, & docet expressè Suar. *lib. 4. c. 55. num. 12. Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 38. & c. 15. dub. 14. num. 9.*

14. Infero quartò responsonem illius questionis, an sine manifestatione superioris (qualis est solus Pontifex) possit resignans cum reseruatione pensionis obligare resignatarij ad aliqua onera admitenda v. g. v. fidei iussorem secularem, vel aliquam hypothecham assignet, vel illi anticipatè soluat, tunc enim resignatarij futurum tardum in soluendo. Et dicendum est esse simoniacum contractum; quia obligat resignatarij ad id quod de iure non inest, eique ex vi resignationis onus pretio æstimabile imponitur: Lessius *lib. 2. cap. 34. dub. 15. n. 93. Suar. lib. 4. cap. 35. num. 23. in fine.* Quæ resolutio ita vera est, ut etiam ordinarij commissionem haberet imponendi pensionem adhuc huiusmodi contractum approbare non possit: ita Suarez *supra.* Vnde pensio sic constituta possit non solui, & beneficium tanquam vocans propter simoniam impetrari, ut bene dicit Lessius *lib. 2. num. 93.* Verum si post constitutum pensionem obligatur resignatarij ad hæc onera, dicendum est simoniam non committi, neque in foro exteriori debere præsumi, sed potius præsumi debet liberè se obligasse: ita tradit Flamin. *cum communi sententia lib. 14. quest. 7. à num. 53.*

15. Infero quintò simoniam committere resignantem beneficium, & petentem à resignatario solutionem expensarum, quas in eius acquisitione fecit: colligitur ex *cap. super hoc de renouat. & cap. cum pridem de Pænit.* & tenet Lessius *supra num. 94. & Suarez n. 29. & Flamin. lib. 14. de resignat. quest. 7. num. 1. cum alijs.* Ratio est, quia peti aliquid onus, quod de iure non inest resignationi, non enim resignatio cum afferit illas expensas, sed expensæ factæ sunt ante resignationem in acquisitione beneficij. Ergo beneficium nequit dari cum aliquo speciali onere, quod non daretur, si beneficium illis expensis acquisitum non esset; non enim ob hanc rationem plaris debet æstimari, sicut si possessionem domus multis expensis obtineres, non ob id citius vendere posses, quam si nullis tibi expensis stetit.

PUNCTVM XVIII.

Quæ resignatio confidentialis Simonia sit?

SVMMARIVM.

1. Optime traditur in Bullis Pij IV. & Pij V.
2. An sola resignatio beneficij, cum accessu, v. gressu, & ingressu, an etiam permutatio in supradictis Bullis prohibetur? sub distinctione respondetur.
3. Quid si resignes cum intentione, ut resignatarij iterum conferat, & resignet tuo nepoti? Affirmant aliqui non esse simoniam, si non deducatur in pactum.
4. Probabilius est oppositum, si intentionem resignatario manifestes.
5. Resignans beneficium cum conditione, ut tibi pensio soluat, solum esse Simoniam tenent plures.
6. At probabilius censeo esse Simoniam confidentialem.

1. **T**ota difficultas est in explicatione constitution. Pij IV. incipient. *Romanum, &c. quæ est 109. in Bullario data 17. Kalend. Nouemb. anno 1564.* & in explicatione constitutionis Pij V. incipientis, *intolerabilis data Kalendis Iunij anno 1569. quæ est 87. in ordine, cuius tenor refertur à Nauar. c. 23. n. 100.*

Materia his constitutionibus prohibita ob Simoniacam prauitatem, est tantum beneficium Ecclesiasticum. Vnde pensio, & quodlibet aliud sub nomine beneficij propriè non comprehenditur etiam si resignetur cum accessu, vel regressu, vel alio quouis modo Simoniaco non prohibetur, nec punitur in his constitutionibus, ut notauit Suar. *lib. 4. c. 43. num. 4.* Personæ verò, circa quas versatur hæc prohibitio, sunt resignantes beneficia, & illa sic acceptantes, deinde collatores, & electores præsentatores, &c. illorum beneficiorum sic vacantium.

Tertio actiones prohibita in iis constitutionibus sunt resignationes cum accessu, regressu vel ingressu ad beneficium, & quælibet alia resignationes, & receptiones beneficij cum reseruatione pensionis, vel fructus facta alij. Quibus verbis significatur resignantem non omnino, & absolute beneficium dimittere: sed velle sibi retinere aliquid ius, ut aliquando possit repetere, & accipiens teneatur reddere. Accessus enim vocatur, si mihi impedito ob ætatem, vel alia de causa præ-

latus conferat ius, ut quam primum capax sit, ingrediatur beneficium, quod Petro interim confectur. Regressus dicitur, si beneficium a me possessum cedam alteri, servato iure regrediendi ad aliud, si forte ille pensionem non soluerit, aut religionem ingrediatur, aut Episcopus fiat, aut praeferatur; ingressus vero dicitur, si beneficium mihi collatum ante captam eius possessionem alteri resignem reservato mihi iure ingrediendi possessionem illius, si ille praeferatur, aut fiat Episcopus: ita explicat Lessius *lib. 2. cap. 35. dub. 16. num. 98.* Suar. *lib. 4. cap. 43.* & tenent omnes Doctores. Quattuor assignantur in illa constitutione Pij V. indicia ad probationem huiusmodi criminis. Quinto loco apponuntur poenae transgressio-

ribus. Ut ergo haec omnia clariùs explicentur, sunt aliqua examinanda, in quibus nonnulla difficultas reperitur. Et in primis circa materiam, & personas contentas in his bullis nihil notandum occurrit. Circa indicia vero huius criminis, & poenas impositas illud committentibus in seq. agemus solum circa actiones prohibitas in his bullis.

2. Dubitatur primò an solum resignatio beneficij cum accessu, regressu, vel ingressu, an etiam permutatio prohibeatur; Possent enim permutantes secum pacisci de dissolvenda permutazione, & regrediendi ad priora beneficia, vel de resignandis illis in fauorem aliorum, vel de soluendo fructus alij, vel aliis. In qua dubitatione respondeo cum Suarez. *lib. 4. cap. 43. n. 11.* videri probabilius sic permutantes non committere Simoniam confidentialem: quia Pontifex solum de beneficiis acceptis ex resignatione, aut cessione loquitur. Permutatio autem non proprie dicitur cessione, & resignatio; ea de causa esto sic permutantes committerent Simoniam, non tamen committunt Simoniam confidentialem, & his canonibus puniuntur. Secus vero affirmandum est de Episcopo, & quolibet alio collatore beneficij, etiam ex causa permutacionis, si sub iis confidentis conferat. Quia verba Pij V. quoad collatores sunt valde vniuersalia: ai enim si ordinarius, aut collator contulerit antehac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, &c. vacat autem ex causa permutacionis beneficium, ut est recepta omnium sententia relata à Garcia *11 part. de benef. cap. 4. à num. 1.* taliter quod non potest renunciare beneficium ex causa permutacionis redire ad beneficium renunciatum sine noua collatione, etiam si permutatio non sequatur, seu non teneat, aut habeat effectum nisi renunciatio esset in manibus Pontificis, ut multis allegatis probat Garc. *vbi supra.*

3. Secundo dubitatur; an resignatio beneficij facta cum intentione, ut resignatarius iterum beneficium resignet, & conferat tuo nepoti, prohibeatur supradictis constitutionibus? Ratio dubitandi sumitur ex verbis Pij V. ibi: si quis quacunque autoritate Ecclesiam vel monasterium, aut alium beneficium Ecclesiasticum qualecunque ex resignatione, vel cessione cuiuscunque personae simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu etiam *sola dimittentis intentione* receperit, &c. haec confidentia censetur, & subditur infra: In quouis horum casuum confidentiae prauitas sit contracta, licet ipsum confidentiam crimen, & alterius tantum partis conscientia sit admissum. Ex quibus denotatur intentionem dimittentis, etiam si ex alia parte non sit acceptatio, sufficere ad incurtendam hanc Simoniam, & poenas ob illam inflictas.

In hac re est prima sententia probabilis non sufficere resignationem fieri cum intentione manifesta arctandi, & obligandi resignatarium, ut in fauorem resignantis beneficium iterum resignet, aut fructus soluat, sed requiri etiam tacitum, vel expressum pactum huius obligationis. Quia sine huiusmodi pacto non committitur Simonia conuentionalis, & consequenter neque punibilis per supradictas constitutiones: ita expressè Lessius *lib. 2. c. 35. n. 95. & 96.* Suar. *1. 1. de relig. lib. 4. de Simonia c. 43. n. 12.* Azor. *2. 1. lib. 7. c. 27. q. 6.* Nauarr. *c. 23. n. 100. §. 6.* Ad verba tamen Pij V. affirmantij ceteri confidentiam Simoniacam commississe, qui receperit beneficium ea intentione, ut postea dimittenti esset regressus. Respondet Nauarr. *supra* illa verba solum intelligi de praesumptione, hoc est si in exteriori foro probetur dimittentem habuisse intentionem arctandi, & obligandi resignatarium ad sic resignandum beneficium, eo ipso praesumatur resignatarius commississe Simoniam hanc confidentialem; & hanc interpretationem Nauarr. sequitur Vgolin. *tab. 1. de Simon. c. 22. §. 3. n. 1.* & Ioann. Gutier. *lib. 2. canon. quast. q. 23. num. 89.* Zaballus *qu. 280. num. 10.*

4. Verum si rectè perpendantur verba Pontificis conuenire eis non potest supradicta solutio; non enim tunc loquitur Pontifex de probatione Simoniae, sed de illius crimine: ait enim in quouis horum casuum confidentiae prauitas sit contracta, casusque huiusmodi supradictis licetis comprehenduntur, ac si illis speciatim expressi fuissent; licet ipsum confidentiae crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum. Atqui vnus ex supradictis casibus est, quando so-

lus dimittens habet intentionem, ut sibi beneficium iterum renuncietur, aut ad illud quoduis modo regrediatur. Ergo etiam absque pacto committit Simoniam prauitatem puniendam in hoc decreto. Quapropter existimo probabilius resignantem beneficium ea intentione, ut resignatarius maneat obligatus iterum in sui fauorem beneficium resignare, vel fructus soluere: committere Simoniam, modo tamen intentio illa recipienti beneficium manifestatur; quia absque hac manifestatione solum est mentalis Simonia, quae poenis Ecclesiasticis non subiacet, ut constat ex *cap. fin. de Simonia*: & hanc sententiam tenet alios allegans Garcia *11. p. de benef. c. 3. n. 184.* Flamin. *de confidem. q. 26. n. 39. & 40.* Suar. *1. 5. de censur. disp. 22. sect. 6. num. 15. & 16.*

5. Tertio dubitatur, si resignes beneficium cum conditione, ut tibi pensio soluat, committas Simoniam confidentialem? Rationem dubitandi inferunt verba Pij V. circa medium constitutionis: nam loquens Pontifex de beneficio, ait sufficere ad hanc Simoniam incurtendam, ut tibi, vel alteri ius recuperandi referes; cum vero loquitur de pensione, aut de fructibus beneficij, ait esse Simoniam confidentialem, si beneficij fructus, aut pars eorum alij, vel aliis concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem. Ex qua verborum mutatione colligi videtur renunciationem factam cum onere soluendi pensionem, vel fructus dimittendi, Simoniam confidentialem non esse, esse tamen si facta sit renunciatio cum onere soluendi illam pensionem alij, vel aliis: & ita tradunt Nauarr. *conf. 33. n. 4. & conf. 76. num. 6. de Simonia.* Vgolin. *tab. 1. c. 22. §. 1. num. 8.* Menoch. *de arbit. cont. 6. addita, casu 566. n. 8.* Lessius *lib. 2. c. 35. n. 97.*

6. Nihilominus tamen probabilius mihi videtur oppositum, scilicet resignationem factam cum onere soluendi pensionem, vel fructus eidem resignandis, non solum esse Simoniam, sed esse Simoniam confidentialem: tenet expressè Suar. *lib. 4. c. 43. n. 7.* Garcia *11. p. de benef. c. 3. n. 194.* Ratio est prima, quia ibi datur pro confidentia Simoniacae resignatio beneficij sub conditione, ut prouisus fructus illius, vel partem ad vultatem, vel libitum conferentis, aut cedentis, aut alterius relinquat, & remittat. Ergo idem dicendum est de resignatione sub reservatione pensionis, quia pensio pro parte fructuum debet computari. Secunda, quia vna ex coniecturis, quae ibi adducitur ad probandum crimen confidentiae, est, si resignans post resignationem fructus percipiat, quae praesumptio cessaret, si non esset confidentia resignare cum pacto, ut denatur aliqui fructus resignanti. Tertia: quia in Bulla Pij IV. ad cuius confirmationem Pius V. suam expeditur, ut constat ex prooemio, damnatur, ut Simoniacae confidentialis ea resignatio, quae fit cum onere soluendi pensionem, vel fructus beneficij eidem resignanti, ut omnes fatentur, ob cuius causam dicit Lessius *c. 35. n. 97.* se credere hac in parte illam bullam non esse receptam. Quarta: quia per illa verba, *alij, vel aliis*, ut rectè explicat Suar. & Garcia *supra* non debet resignans excludi, imo potius debet comprehendi: cum enim ibi loquitur Pontifex de accipiente beneficium, ut constat ex illis verbis: Si quis quacunque autoritate, Ecclesiam vel monasterium, &c. receperit, ut fructus, vel eorum pars alij, vel aliis conferantur, vel pensiones soluantur ex eisdem hac confidentia censetur: resignans autem alius est ad recipientem. Ergo si recipiens promittit illi soluere pensionem, vel fructus pro resignatione facta, hoc crimen confidentiae censetur commississe.

PUNCTVM XIX.

Quae pacto licita sit ad componendam litem in causis beneficialibus.

SUMMARIVM.

- 1 Cessio beneficij litigiosi ob pecuniam est Simonia.
- 2 Autoritate Praelati licita est conuentio, & pactio entrosa, & cuius praelati debet esse?
- 3 Ex probabili sententia potest fieri compositio inter partes autoritate ordinarij, cum ordinarij vni applicat beneficium sub onere soluendi alteri pensionem.
- 4 Hanc pensionem plures existimant solum pro vita soluendi durare.
- 5 Probabilius est pro vita pensionarij.
- 6 An impediatur hac pensionis impositio si inter partes praecessit conuentio.
- 7 An colligantes possint eligere arbitros, ut litem decident pensione imposita, vel alio onere temporali.

1. **C**onstat apud omnes cessionem beneficij, litigiosi propria autoritate factam propter pecuniam esse Simoniam: habetur expressè *cap. praeterea 1. & 2. de transact. & cap. cum pridem de Praes. cap. 2. de Arbitris, cap. ult. de*